

การปรับปรุงระบบการดูแลพระสงฆ์ในสังคมไทย: การควบคุมและการตรวจสอบกิจกรรมของ พระสงฆ์บางประการ

Improving the Monastic Care System in Thai Society: Control and Monitoring of
Certain Monks' Activities

น.ส.ภาสินี ทรงรักษา¹

Miss.Phasinee Songraksa

บทคัดย่อ

การดูแลพระสงฆ์ในสังคมไทยเป็นเรื่องที่สำคัญในแง่ของการรักษาศีลธรรมและจริยธรรมในสังคมพุทธศาสนา โดยพระสงฆ์มีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่คำสอนและเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมของศาสนา แต่ในปัจจุบันพบว่ามีปัญหาการขาดการควบคุมและการตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้เกิดเหตุการณ์ที่พระสงฆ์บางรูปกระทำผิดในเรื่องศีลธรรม ปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนต่อศาสนาและพระสงฆ์ ในสถานการณ์ปัจจุบันความขาดแคลนในการควบคุมและตรวจสอบทำให้เกิดความเสื่อมสภาพในสถาบันพระสงฆ์ ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของศาสนาและการทำหน้าที่ของพระสงฆ์ในสังคม ดังนั้นการปรับปรุงระบบการควบคุมและการตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของศาสนาและการรักษามาตรฐานทางศีลธรรม การปรับปรุงระบบการดูแลพระสงฆ์นั้นจำเป็นต้องมีกระบวนการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีบทบาทในการควบคุมและตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์ในทุกด้าน โดยเฉพาะในด้านการปฏิบัติตามหลักศีลธรรม รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างพระสงฆ์และชุมชนในการตรวจสอบพฤติกรรมต่างๆ การสร้างเครือข่ายชุมชนในการตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์ จะช่วยเสริมสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติตามหลักศีลธรรม การใช้เทคโนโลยีในการติดตามและตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลและควบคุม นอกจากนี้ยังควรส่งเสริมการฝึกอบรมพระสงฆ์ให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนในสังคมปัจจุบัน เพื่อให้สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้ ในการป้องกันการกระทำผิดและการทุจริตควรมีกระบวนการทางกฎหมายที่ชัดเจนและมีการลงโทษที่

¹ นักวิชาการอิสระ ; independent Scholar,Thailand

เหมาะสม รวมถึงการตั้งคณะกรรมการสอบสวนที่มีอิสระในการทำงาน การส่งเสริมความโปร่งใสในองค์กรศาสนา เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้สังคมสามารถมั่นใจในความถูกต้องและยุติธรรมของการปฏิบัติตามศาสนา

คำสำคัญ: การปรับปรุง ,ระบบการดูแลพระสงฆ์, สังคมไทย

Abstract

The care of monks in Thai society is crucial in terms of maintaining morality and ethics within the Buddhist community. Monks play an essential role in spreading the teachings and serve as good role models in living according to the principles of Buddhism. However, currently, there is a problem regarding the lack of control and monitoring of monks' activities by the relevant authorities, leading to incidents where some monks engage in immoral actions. This issue impacts the public's trust in both religion and the monastic community. In the present situation, the lack of control and monitoring has led to the deterioration of the monastic institution, which is a problem that affects the credibility of the religion and the effectiveness of monks' duties in society. Therefore, improving the system of control and monitoring monks' activities is necessary to preserve the sanctity of the religion and maintain moral standards. The improvement of the system for the care of monks requires an effective and transparent monitoring process. Relevant agencies should play a key role in overseeing and monitoring monks' activities in all areas, especially regarding adherence to moral principles. This includes promoting cooperation between monks and communities to monitor various behaviors. Establishing a community network to monitor monks' activities would enhance transparency in adhering to ethical standards. Using technology to track and monitor monks' activities would improve the efficiency of care and control that can report and alert about inappropriate activities. Furthermore, it is essential to promote training for monks to improve their knowledge of Buddhist teachings in the context of modern society so that they can set a good example. To prevent misconduct and corruption, there should be clear legal processes with appropriate punishments, including establishing independent investigation committees. Promoting transparency within religious organizations is crucial to help society trust the correctness and fairness of religious practices.

Keywords: Improving, Monastic Care System, Thai Society

1.บทนำ

ในปีพ.ศ.2568มีข่าวฉาวเกี่ยวกับพระสงฆ์อย่างรุนแรงตั้งแต่กรณีวัดไร่ขิง วัดตรีทศเทพ วัดม่วง สังคมไทยอาจจำเป็นต้องถามตนเองว่าจำเป็นต้องสังคายนาพระสงฆ์ของไทยหรือยัง พระสงฆ์ในสังคมไทยมีบทบาทสำคัญไม่เพียงแต่ในฐานะผู้นำทางศาสนา แต่ยังมียุทธศาสตร์ในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในชีวิตประจำวันของประชาชน พระสงฆ์ถือเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลในการสร้างสรรค์สังคมที่มีความเป็นธรรมและสงบสุข โดยการปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาที่เน้นความสงบเย็นของจิตใจและการเข้าใจความทุกข์ของมนุษย์ การสอนให้ประชาชนเห็นคุณค่าในชีวิตและพัฒนาตนเองเพื่อให้สังคมมีความสงบเรียบร้อย การแสดงออกทางศาสนาและการช่วยเหลือสังคมที่เกิดจากความบริสุทธิ์ของจิตใจและการปฏิบัติตามหลักศาสนาเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ทำให้พระสงฆ์มีบทบาทในสังคมไทยที่สำคัญมาก

บทบาทของพระสงฆ์ในสังคมไทยนั้นไม่ได้จำกัดแค่การสอนศีลธรรมและคำสอนของพระพุทธศาสนาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการช่วยเหลือทางจิตใจแก่ผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก การดำเนินชีวิตตามคำสั่งสอนที่เน้นการเสียสละและการลดละความโลภ ความโกรธ และความหลงใหล นอกจากนี้พระสงฆ์ยังทำหน้าที่ในการเผยแผ่ศาสนาพุทธไปสู่สังคมไทยในรูปแบบที่เหมาะสมกับยุคสมัยและความต้องการของประชาชน ซึ่งทำให้พระสงฆ์เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณและมีอิทธิพลในระดับสูงในสังคมไทย

ในปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นในวงการพระสงฆ์ในประเทศไทยกลับมีหลายมิติที่ต้องได้รับการแก้ไข ปัญหาการขาดการควบคุมและการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพในกิจกรรมของพระสงฆ์ได้กลายเป็นประเด็นที่ท้าทายการบริหารจัดการของสถาบันพระพุทธศาสนา พระสงฆ์บางรูปอาจประพฤติตนไม่เหมาะสมกับการเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตตามหลักศาสนา ไม่ว่าจะเป็นการกระทำผิดศีล การทุจริต การใช้ตำแหน่งทางศาสนาในทางที่ผิด หรือแม้กระทั่งการละเมิดสิทธิของผู้อื่นในสังคม สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นในสถาบันพระพุทธศาสนาและพระสงฆ์ในสังคมไทย(กรมการศาสนา,2540)

จากการที่พระสงฆ์เป็นบุคคลที่มีความสำคัญในชีวิตของประชาชน การที่พบปัญหาการประพฤติผิดจากพระสงฆ์บางรูป จึงเป็นเรื่องที่ต้องได้รับการดูแลและแก้ไขอย่างเร่งด่วน การที่ไม่มีการควบคุมที่มีประสิทธิภาพหรือการตรวจสอบที่เหมาะสมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องย่อมทำให้ปัญหานี้แพร่ขยายไปจนกลายเป็นปัญหาสังคมที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียทั้งในด้านศีลธรรมและความเชื่อมั่นในศาสนา การดูแลและการตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์ในสังคมไทยจึงเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการปฏิรูปและปรับปรุงอย่างเร่งด่วนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยการทำงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่นกระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลพระสงฆ์ รวมไปถึงการส่งเสริมให้พระสงฆ์ปฏิบัติตามหลักศีลธรรมและคำสอนของศาสนาอย่างเคร่งครัด ก็จะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อพระสงฆ์และพระพุทธศาสนาได้(กรมการศาสนา,2542)

ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ความท้าทายใหม่ๆ เกิดขึ้นในทุกภาคส่วน รวมถึงในวงการศาสนาเช่นกัน หน่วยงานภาครัฐต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงระบบการควบคุมและการตรวจสอบพระสงฆ์ให้มีประสิทธิภาพ และสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและพระสงฆ์ในการดูแลและส่งเสริมพระพุทธศาสนา โดยการพัฒนากระบวนการติดตามและการตรวจสอบจะช่วยให้สามารถป้องกันและจัดการกับปัญหาการทุจริตหรือการประพฤติผิดของพระสงฆ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาปัญหาที่เกิดจากการขาดการควบคุมและการตรวจสอบในกิจกรรมของพระสงฆ์นั้นเป็นขั้นตอนแรกในการเสนอแนวทางการปรับปรุงระบบการดูแลและตรวจสอบพระสงฆ์ เพื่อให้พระสงฆ์สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมและคำสอนของพระพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสม (พระมหาจันทวี สิริวัฒนโณ (ผมไผ่), พระครูปริยัติสุวรรณวัฒน์, ภันฑิตา น้อยเจริญ, ทองคำ ดวงจันทร์เพชร และ อภิวัฒน์ชัย พุทธจร, 2564) การพัฒนาระบบที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมและการตรวจสอบพระสงฆ์จะช่วยเสริมสร้างความโปร่งใสและยุติธรรมในการดำเนินชีวิตของพระสงฆ์ และส่งเสริมให้สังคมมีความสงบสุข โดยสามารถพัฒนาวิธีการควบคุมที่เหมาะสมและสามารถปรับปรุงระบบการตรวจสอบในระดับชาติและระหว่างประเทศ เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในยุคสมัยใหม่

ในบทความนี้จะนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดูแลและควบคุมพระสงฆ์ รวมถึงการปรับปรุงกฎหมายและการพัฒนากลไกการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถควบคุมและจัดการกับปัญหาการทุจริตและการประพฤติผิดในวงการพระสงฆ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีการเสนอแนวทางการพัฒนาระบบที่สามารถตรวจสอบการปฏิบัติตามหลักศีลธรรมของพระสงฆ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้พระสงฆ์สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีและส่งเสริมให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2. การควบคุมและการตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์ในสถานการณ์ปัจจุบัน

ในสังคมไทยพระสงฆ์มีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา และเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อสังคมทั้งในด้านศาสนาและจริยธรรม ในปัจจุบันการควบคุมและการตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์จากหน่วยงานที่รับผิดชอบยังคงมีข้อบกพร่องที่สำคัญ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อศรัทธาของประชาชนและภาพลักษณ์ของศาสนา การขาดการควบคุมที่มีประสิทธิภาพทำให้บางพระสงฆ์สามารถกระทำการที่ไม่เหมาะสมหรือผิดศีลธรรมได้โดยไม่ต้องรับผลกระทบที่แท้จริง ดังนั้นการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันและการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความขาดแคลนในการควบคุมและตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อหาทางปรับปรุงระบบการดูแลพระสงฆ์ในสังคมไทย

สภาพปัญหาในการควบคุม

หนึ่งในปัญหาที่สำคัญในปัจจุบันคือการขาดการควบคุมและการตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์จากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรทางศาสนา เมื่อพระสงฆ์กระทำการที่ไม่เหมาะสม เช่น การฝ่าฝืนศีล หรือการกระทำที่

ไม่สมกับหลักธรรมคำสอน การควบคุมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่เข้มงวดและขาดความต่อเนื่อง การควบคุมตามวินัยสงฆ์มีมหาเถรสมาคมเป็นองค์กรปกครองฝ่ายสงฆ์ กำกับจากภาคสู่จังหวัด อำเภอ ตำบล และวัดตามลำดับ การปกครองทางสงฆ์ การกำกับระดับบุคคลมีเจ้าอาวาสและพระอุปนายเป็นผู้ดูแล หลายครั้งที่พระสงฆ์ที่ทำผิดไม่ถูกลงโทษอย่างเหมาะสมหรือแม้แต่ไม่ถูกตรวจสอบ ซึ่งส่งผลให้เกิดความรู้สึกว่าไม่มีมาตรการที่จริงจังในการควบคุมพฤติกรรมของพระสงฆ์ในระดับที่เป็นมาตรฐาน (พระชัย สุนตกาโย (สุขเฉลิม), 2560) แม้กรมการศาสนาและองค์กรทางศาสนาจะมีการจัดตั้งระบบการตรวจสอบต่างๆ แต่มักพบว่าการดำเนินงานในด้านนี้ไม่เพียงพอเนื่องจากมีข้อจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ และระบบที่ไม่ได้รองรับการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ ในบางกรณีการตรวจสอบพฤติกรรมของพระสงฆ์มักจะทำได้เพียงในกรอบแคบๆ เท่านั้น และเมื่อมีเหตุการณ์ร้ายแรงเกิดขึ้นก็จะได้รับความสนใจจากสื่อและประชาชนในวงกว้าง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความขาดแคลนในการควบคุมและการตรวจสอบที่เกิดขึ้นในระดับระบบ

กรณีศึกษา

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมากรณีศึกษาที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกระทำผิดของพระสงฆ์ที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาการขาดการควบคุมและการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ ตัวอย่างหนึ่งที่เป็นที่รู้จักคือ กรณีของพระสงฆ์ที่ใช้ตำแหน่งทางศาสนาในการทุจริตเงินบริจาคจากผู้ศรัทธา ซึ่งเงินเหล่านี้ควรจะนำไปใช้ในกิจกรรมทางศาสนา แต่กลับถูกนำไปใช้ในทางที่ผิด เช่นการใช้จ่ายเงินในวิถีชีวิตหรูหราหรือการสะสมทรัพย์สินส่วนตัว การทุจริตเช่นนี้ไม่ได้รับการตรวจสอบในระยะแรก และต้องใช้เวลานานหลายเดือนหรือหลายปีจึงจะได้รับการเปิดเผย ซึ่งสะท้อนถึงช่องโหว่ในการตรวจสอบและการจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ธารทิพย์ ศรีสุวรรณเกศ, 2021) ยังมีกรณีอื่นๆ ยังรวมไปถึงพระสงฆ์บางองค์ที่ถูกกล่าวหาว่ามีพฤติกรรมละเมิดศีลธรรมอย่างรุนแรง เช่นการมีความสัมพันธ์ทางเพศ หรือการดื่มสุรา ซึ่งเป็นการกระทำที่ขัดกับพระวินัยโดยตรง ในบางกรณีผู้ที่กระทำผิดไม่ได้รับการลงโทษหรือการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง จึงทำให้เกิดความไม่พอใจจากประชาชนที่อาจเสียความเชื่อมั่นในพระสงฆ์และศาสนาโดยรวม

ปัญหาที่เกิดจากการขาดการตรวจสอบ

การขาดการควบคุมและการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพของพระสงฆ์ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของศาสนาพุทธในสังคมไทยเท่านั้น แต่ยังทำให้เกิดปัญหาทางจริยธรรมและการเสื่อมสภาพของความเชื่อมั่นในศาสนาในหมู่พุทธศาสนิกชนด้วย ปัญหาจากวัดที่ไม่ตรวจสอบวินัยพระสงฆ์ในวัดอย่างจริงจังเมื่อมีข้อร้องเรียนจากชุมชน เมื่อประชาชนเห็นว่ามีพระสงฆ์บางองค์ที่กระทำผิดโดยไม่ได้รับการลงโทษหรือการควบคุมที่เหมาะสมก็อาจเกิดความสงสัยในคุณค่าของศาสนาและความเชื่อในพระสงฆ์ในฐานะผู้นำทางจิตวิญญาณ นอกจากนี้การขาดการตรวจสอบยังทำให้เกิดความไม่โปร่งใสในการดำเนินกิจกรรมทางศาสนา โดยเฉพาะในการใช้จ่ายเงินจากการบริจาคของประชาชน(พระเทพปริยัติเมธี, 2561)

ปัญหานี้ยังส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์และชุมชนพุทธศาสนิกชน เมื่อการกระทำผิดของพระสงฆ์ไม่ได้รับการจัดการอย่างเข้มงวด ก็จะทำให้ชุมชนเกิดความรู้สึกว่าไม่สามารถเชื่อถือหรือพึ่งพิงในบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในศาสนาได้ ซึ่งมีผลกระทบต่อการสนับสนุนกิจกรรมทางศาสนาและการดำรงชีวิตที่สะท้อนถึงหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา (พระณรงค์ สังขวิจิตร, 2560)

การขาดการควบคุมและการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพของกิจกรรมพระสงฆ์ในปัจจุบันเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน หากไม่มีการปรับปรุงระบบการตรวจสอบและการบริหารจัดการกิจกรรมทางศาสนาที่มีประสิทธิภาพ อาจจะทำให้ศาสนาพุทธสูญเสียความน่าเชื่อถือและเกิดความสับสนในสังคม การสร้างระบบการตรวจสอบที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อรักษามาตรฐานของศาสนาและคืนความศรัทธาให้กับประชาชนในการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา (พระครูสุธรรมธีรานุยุต, พระครูปลัดชาลิน กตปุญโญ, พระครูวินัยธรรมานะ หิริธมโม, 2565)

3.ผลกระทบจากการขาดการควบคุมและการตรวจสอบ

การขาดการควบคุมและการตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์ในประเทศไทยก่อให้เกิดผลกระทบหลายประการทั้งในแง่ของภาพลักษณ์ของศาสนา สังคม และลัทธิที่พระสงฆ์เป็นตัวแทนในการเผยแผ่คำสอนของพระพุทธศาสนา หากไม่มีการตรวจสอบที่เพียงพอและเข้มงวด ก็อาจทำให้เกิดการละเมิดศีลธรรม หรือพฤติกรรมที่ไม่สมควรจากพระสงฆ์บางท่านได้

3.1ผลกระทบต่องานภาพลักษณ์ของศาสนา

ศาสนาในประเทศไทยโดยเฉพาะศาสนาพุทธถือว่าเป็นส่วนสำคัญของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของประชาชน การกระทำของพระสงฆ์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะเป็นการทุจริต การละเมิดศีล หรือการใช้ตำแหน่งทางศาสนาเพื่อประโยชน์ส่วนตน ล้วนแต่ส่งผลกระทบโดยตรงต่องานภาพลักษณ์ของศาสนาและสถาบันพระสงฆ์ ความผิดพลาดเหล่านี้จะนำไปสู่การสูญเสียความเชื่อมั่นจากประชาชนต่อพระสงฆ์และศาสนา (สมคิด แสงกล้า, 2564) เช่น การที่พระสงฆ์บางท่านถูกเปิดเผยว่าใช้ชีวิตอย่างไม่เหมาะสม อาจส่งผลให้ประชาชนบางส่วนเกิดความสงสัยและสูญเสียความเคารพในศาสนาพุทธและพระสงฆ์ ซึ่งเป็นบุคคลที่เคยถือว่าเป็นผู้ให้คำแนะนำและเป็นแบบอย่างในเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรม การกระทำผิดศีลของพระสงฆ์นั้นอาจไม่เพียงแต่ทำให้สถาบันพระสงฆ์เสียหาย แต่ยังทำให้เกิดความสับสนและขัดแย้งภายในสังคม เพราะประชาชนอาจไม่สามารถแยกแยะได้ว่าพระสงฆ์ท่านไหนคือผู้ที่ปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง และท่านไหนที่กระทำการผิดเพี้ยน

3.2ผลกระทบต่องานสังคม

การขาดการควบคุมและการตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์ทำให้เกิดผลกระทบต่องานสังคมอย่างกว้างขวาง หนึ่งในปัญหาหลักที่เกิดขึ้นคือการที่บางพระสงฆ์กระทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่นการทุจริต การใช้อำนาจในทางที่ผิด หรือการฝ่าฝืนข้อบังคับทางศีลธรรมซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการดำรงชีวิตตามหลักคำสอนของ

พระพุทธศาสนา การกระทำดังกล่าวไม่เพียงแต่ทำลายศีลธรรมส่วนบุคคลของพระสงฆ์เอง แต่ยังส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในการปฏิบัติตามหลักธรรม ในบางกรณีการกระทำผิดเหล่านี้อาจกระทบต่อภาพลักษณ์ของพระสงฆ์และศาสนาในระดับสังคม สร้างความสับสนแก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพฤติกรรมของพระสงฆ์นั้นขัดแย้งกับคำสอนที่พวกเขาควรปฏิบัติ (อดุลย์ นุแสงภา, 2009) เช่น การดำรงชีวิตที่ทรูหราเกินความจำเป็น การใช้ทรัพย์สินของวัดในทางที่ไม่เหมาะสม หรือการกระทำที่ไม่สอดคล้องกับหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ซึ่งอาจทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับบทบาทของศาสนาและพระสงฆ์ในสังคม

3.3 ผลกระทบต่อการสืบทอดศาสนา

เมื่อประชาชนเริ่มสูญเสียความเชื่อมั่นในพระสงฆ์และศาสนาพุทธ การเผยแผ่คำสอนของพระพุทธศาสนาอาจได้รับผลกระทบอย่างมาก การเสื่อมสลายของความเชื่อมั่นในพระสงฆ์ที่มีอำนาจในการสอนและปฏิบัติธรรมสามารถนำไปสู่การสูญเสียความสนใจในการศึกษาและปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธศาสนาในรุ่นต่อไป การขาดการตรวจสอบและควบคุมที่เข้มงวดอาจทำให้เกิดการผิดพลัดในกระบวนการสืบทอดคำสอนของพระพุทธศาสนา การสูญเสียความเชื่อมั่นในพระสงฆ์และสถาบันพระสงฆ์อาจทำให้เกิดการถดถอยในระบบการศึกษาธรรมและการเผยแผ่ศาสนา หากไม่สามารถรักษาภาพลักษณ์และศีลธรรมของพระสงฆ์ได้ การสืบทอดคำสอนและลัทธิที่เป็นรากฐานของศาสนาพุทธอาจได้รับผลกระทบในระยะยาว (พระครูศรีสิทธิการโกศล (นิพนธ์ วีรพล) , ประมาณเลิศ อัจฉริยปัญญากุล, วรพจน์ ถนอมกุล, 2021)

การขาดการควบคุมและการตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์นำมาซึ่งผลกระทบทั้งในด้านภาพลักษณ์ของศาสนา สังคม และการสืบทอดศาสนา พระสงฆ์เป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชนและมีบทบาทสำคัญในการสอนศีลธรรมตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา หากไม่มีการตรวจสอบและควบคุมที่เข้มงวด สิ่งนี้จะส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในพระสงฆ์และการปฏิบัติตามศีลธรรม ซึ่งอาจทำให้สังคมและลัทธิของศาสนาพุทธได้รับผลกระทบในระยะยาว

4. การปรับปรุงระบบการควบคุมและการตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์

การควบคุมและการตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์ในสังคมไทยเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง เนื่องจากการขาดการควบคุมและการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของศาสนาและความเชื่อมั่นในสถาบันพระสงฆ์ได้ นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติตามหลักศีลธรรมของพระสงฆ์และสังคมโดยรวม ดังนั้นการปรับปรุงระบบการควบคุมและการตรวจสอบจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้การปฏิบัติศาสนกิจของพระสงฆ์มีความโปร่งใสและสอดคล้องกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา

การเสริมสร้างบทบาทขององค์กรที่รับผิดชอบ

หนึ่งในหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการควบคุมและตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์ในประเทศไทยคือ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (พศ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลกิจกรรมทางศาสนาทั้ง

ในระดับประเทศและในวัดต่างๆ ทั่วประเทศ โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติสามารถมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการตรวจสอบและป้องกันการกระทำที่ไม่เหมาะสมจากพระสงฆ์ได้ เช่นการจัดทำมาตรฐานในการปฏิบัติศาสนกิจของพระสงฆ์ การพัฒนาระบบการตรวจสอบกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นระเบียบ รวมถึงการพัฒนากลไกในการติดตามและรายงานผลการตรวจสอบผ่านช่องทางที่โปร่งใสการเสริมสร้างบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการพัฒนาให้มีการตรวจสอบที่เข้มข้นมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการร่วมมือกับชุมชนในการรับเรื่องร้องเรียนพระกระทำผิดวินัยเพื่อประสานตามลำดับการปกครองของเถรสมาคมในการเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยเร็ว พร้อมทั้งเพิ่มความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ เพื่อจัดตั้งกลไกในการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านการแก้ไขปัญหาการทุจริตและการละเมิดศีลธรรมที่เกิดขึ้นภายในคณะสงฆ์ (พระมหาภาวิญญู ภาวิญญูฤทธิ์, ภักดี โพธิ์สิงห์ และยุภาพร ยุภาศ, 2565)

การพัฒนาระบบตรวจสอบที่โปร่งใส

การพัฒนาระบบการตรวจสอบที่โปร่งใสเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์ได้อย่างชัดเจนและเป็นธรรม การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่สามารถเข้ามาช่วยเสริมประสิทธิภาพของระบบการตรวจสอบ โดยการใช้ระบบการบันทึกข้อมูลออนไลน์หรือฐานข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายจะช่วยให้การตรวจสอบมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้อย่างทันทั่วทั้งที่ นอกจากนี้ยังสามารถมีระบบการรายงานผลการตรวจสอบผ่านช่องทางสาธารณะ (พระครูจริยธรรมานุรักษ์(วัลลภ จริยธมฺโม), 2563) เช่น เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติศาสนกิจของพระสงฆ์และการตรวจสอบกิจกรรมต่างๆ ได้การสร้างความปลอดภัยในกระบวนการตรวจสอบจะช่วยลดความเคลือบแคลงสงสัยจากประชาชนเกี่ยวกับการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ และยังช่วยให้ผู้ปฏิบัติศาสนกิจสามารถรักษาความเชื่อมั่นในบทบาทของตนเองในสังคมได้

การเพิ่มการฝึกอบรมและการศึกษา

การฝึกอบรมและการศึกษาพระสงฆ์เกี่ยวกับหลักศีลธรรมและวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมในสังคมปัจจุบันถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยลดปัญหาการกระทำที่ไม่เหมาะสมในอนาคต การมีโปรแกรมฝึกอบรมเกี่ยวกับความรู้ทางศาสนาและความรับผิดชอบในการเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคมจะช่วยให้พระสงฆ์มีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของตน รวมถึงการปฏิบัติศาสนกิจที่ไม่ขัดแย้งกับหลักธรรมและศีลของพระพุทธศาสนา นอกจากนี้การฝึกอบรมยังสามารถรวมถึงการเสริมทักษะทางการสื่อสาร การจัดการความขัดแย้ง และการปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป การพัฒนาฝีมือและทักษะเหล่านี้จะช่วยให้พระสงฆ์สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างสมดุลและมีคุณค่า ซึ่งการฝึกอบรมควรเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการพัฒนาพระสงฆ์ให้มีคุณภาพและปฏิบัติตามหลักศีลธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพการปรับปรุงระบบการควบคุมและการตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์เป็นกระบวนการที่สำคัญในการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในศาสนาและสังคม การเสริมสร้างบทบาทของหน่วยงานที่รับผิดชอบ การพัฒนาระบบการตรวจสอบที่โปร่งใส และการเพิ่มการฝึกอบรมและ

การศึกษาให้กับพระสงฆ์เป็นแนวทางที่สามารถนำไปสู่การควบคุมและตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะ
ช่วยเสริมสร้างความยั่งยืนให้กับศาสนาและสังคมไทยในระยะยาว (พระปลัดสมพงศ์วิโร (हरराधार) ,2557)

5.มาตรการในการป้องกันการทุจริตและพฤติกรรมไม่เหมาะสม

การทุจริตและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในหมู่พระสงฆ์ถือเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของ
ศาสนาและสังคมโดยรวม โดยเฉพาะในประเทศที่ศาสนาพุทธมีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของประชาชน การ
การทุจริตหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากพระสงฆ์ไม่เพียงแต่จะลดความศรัทธาของประชาชนต่อศาสนา แต่ยัง
ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนาและความมั่นคงทางจิตใจของสังคม โดยเฉพาะในสังคมที่เคารพนับ
ถือพระสงฆ์และถือว่าเป็นแบบอย่างในการใช้ชีวิตที่ดีตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา การป้องกันการทุจริตและ
พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในหมู่พระสงฆ์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องได้รับความสนใจจากทั้งภาครัฐและหน่วยงานศาสนา
เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในสังคมและยกระดับภาพลักษณ์ของศาสนาให้เป็นที่เคารพและยอมรับในวงกว้าง

การสร้างจิตสำนึกให้แก่พระสงฆ์

การสร้างจิตสำนึกแก่พระสงฆ์ถือเป็นวิธีหนึ่งที่สำคัญในการป้องกันการทุจริตและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม
ในหมู่พระสงฆ์ พระสงฆ์มีหน้าที่สำคัญในการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าและเป็นแบบอย่างในการ
ดำเนินชีวิตตามหลักศีลธรรมที่พระพุทธศาสนาสอน การสร้างจิตสำนึกในหมู่พระสงฆ์จึงควรเป็นการเสริมสร้าง
ความเข้าใจถึงความสำคัญของการรักษาศีลและการปฏิบัติธรรม โดยการทำให้พระสงฆ์เข้าใจถึงบทบาทของตนใน
สังคม และการดำรงชีวิตตามหลักศีลธรรมจะเป็นการส่งเสริมความสงบสุขให้แก่สังคมการสร้างจิตสำนึกสามารถทำ
ได้โดยการจัดอบรม สัมมนา หรือการประชุมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องจริยธรรมและหลักธรรมของ
พระพุทธศาสนา โดยเฉพาะการเน้นย้ำในเรื่องของการไม่ละเมิดศีล การไม่ใช้ตำแหน่งทางศาสนาในทางที่ผิด และ
การแสดงออกทางพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้ยังสามารถทำการสร้างจิตสำนึกให้แก่พระสงฆ์ผ่านการใช้
เทคโนโลยี (ไพรัช ธรรมทีโป ,สรายุทธ อุดม ,สาคร ฤทธิ์ ,2025) เช่นการพัฒนาแอปพลิเคชันหรือโปรแกรมที่ช่วย
ให้พระสงฆ์สามารถเรียนรู้หลักศีลธรรมและแนวทางการปฏิบัติธรรมที่ถูกต้อง โดยสามารถเข้าถึงข้อมูลหรือ
คำแนะนำได้ตลอดเวลา ทำให้พระสงฆ์สามารถเสริมสร้างจิตสำนึกและปฏิบัติตนให้เหมาะสมตามหลักศาสนาได้ทุก
ที่ทุกเวลา

การกำหนดมาตรการทางกฎหมาย

การกำหนดมาตรการทางกฎหมายเป็นอีกหนึ่งวิธีสำคัญในการควบคุมการทุจริตหรือพฤติกรรมที่ไม่
เหมาะสมในหมู่พระสงฆ์ ในปัจจุบันพระสงฆ์บางท่านอาจใช้ตำแหน่งทางศาสนาในทางที่ผิด หรือกระทำการทุจริต
ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของศาสนาและสังคมอย่างรุนแรง การออกกฎหมายเพื่อควบคุมพฤติกรรมของ
พระสงฆ์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

หนึ่งในแนวทางในการออกกฎหมายที่สามารถควบคุมการทุจริตหรือการกระทำผิดของพระสงฆ์ได้ คือ การจัดตั้งคณะกรรมการสอบสวนอิสระที่เป็นกลางที่มีความสามารถในการตรวจสอบพฤติกรรมของพระสงฆ์ หากพบว่ามีกระทำความผิด โดยคณะกรรมการนี้ควรประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากทั้งภาครัฐ ภาคชุมชนและภาคศาสนา ควรประจำทุกอำเภอเพื่อให้การสอบสวนและตัดสินใจมีความเป็นกลางและมีความโปร่งใส นอกจากนี้ยังสามารถกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนสำหรับพระสงฆ์ที่กระทำความผิด เช่น การสละตำแหน่งทางศาสนา หรือการดำเนินการทางกฎหมายต่อผู้กระทำความผิด เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่าไม่มีผู้ใดอยู่เหนือกฎหมายนอกจากนี้ยังสามารถพิจารณาการออกกฎหมายเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของวัดและการใช้เงินของพระสงฆ์ โดยเฉพาะการตรวจสอบการใช้เงินบริจาคจากประชาชนและการใช้เงินในกิจกรรมต่างๆ ภายในวัด เพื่อให้แน่ใจว่าเงินเหล่านั้นถูกใช้ตามวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมและไม่ถูกนำไปใช้ในทางที่ผิด (อาทิตย์ แสงเฉวก ,ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ และ วินัย ผลเจริญ,2562)

การส่งเสริมความโปร่งใสในองค์กรศาสนา

การส่งเสริมความโปร่งใสในองค์กรศาสนาเป็นอีกหนึ่งมาตรการที่สามารถช่วยป้องกันการทุจริตและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในหมู่พระสงฆ์ได้ ในองค์กรศาสนาโดยเฉพาะในวัดและคณะสงฆ์ การเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติศาสนาและกิจกรรมต่างๆ ของพระสงฆ์จะช่วยให้การดำเนินกิจกรรมทางศาสนามีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น การดำเนินการในลักษณะนี้จะช่วยป้องกันการกระทำที่ไม่เหมาะสมในหมู่พระสงฆ์ โดยการให้ประชาชนสามารถติดตามข้อมูลและกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างโปร่งใสและมีความชัดเจน (ณดา จันทร์สม,2555) การทำให้การปฏิบัติศาสนาและกิจกรรมของพระสงฆ์โปร่งใสมากยิ่งขึ้นสามารถทำได้โดยการพัฒนาและจัดทำระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจนในการจัดการกิจกรรมของพระสงฆ์ เช่นการสร้างระบบบัญชีการเงินที่โปร่งใส การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการรับบริจาคและการใช้จ่าย รวมถึงการจัดตั้งระบบการตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมของพระสงฆ์ในวัด โดยสามารถใช้เทคโนโลยี เช่นการพัฒนาแอปพลิเคชันหรือเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเงินและกิจกรรมต่างๆ ของวัด ซึ่งทำให้การตรวจสอบเป็นไปได้อย่างสะดวกและโปร่งใส

การป้องกันการทุจริตและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในหมู่พระสงฆ์เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องได้รับการดูแลและควบคุมอย่างจริงจัง การสร้างจิตสำนึกให้แก่พระสงฆ์ การออกกฎหมายที่สามารถควบคุมและตรวจสอบการกระทำผิดของพระสงฆ์ได้ และการส่งเสริมความโปร่งใสในองค์กรศาสนาเป็นแนวทางสำคัญในการแก้ไขปัญหา การดำเนินการในทิศทางนี้จะไม่เพียงแต่ช่วยให้พระสงฆ์สามารถปฏิบัติตามหลักศีลธรรมได้อย่างถูกต้อง แต่ยังช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนในศาสนาพุทธและสถาบันพระสงฆ์ ซึ่งจะทำให้ศาสนาพุทธมีบทบาทที่ดีและยั่งยืนในสังคมไทย

6. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลพระสงฆ์

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลและตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์เป็นการเสริมสร้างระบบตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส การสร้างเครือข่ายระหว่างพระสงฆ์และชุมชนจะช่วยสร้างความมั่นใจในความถูกต้องของกิจกรรมต่างๆ และช่วยรักษามาตรฐานทางศาสนาในสังคม การเสริมสร้างความเข้าใจและความรับผิดชอบในสังคมในการดูแลพระสงฆ์สามารถทำให้พระสงฆ์มีการปฏิบัติตามศีลธรรมอย่างเคร่งครัดและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ประชาชน

การสร้างเครือข่ายชุมชนในการตรวจสอบ

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลและตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์ถือเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดจากการกระทำที่ไม่สมควร หรือการละเมิดศีลธรรมในสังคมไทย ปัญหาการทุจริตและการกระทำที่ไม่เหมาะสมในหมู่พระสงฆ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในบางช่วงเวลาได้ส่งผลกระทบต่อนามธรรมและความเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนาและสถาบันพระสงฆ์ การมีชุมชนเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์จึงเป็นหนึ่งในกลุ่มยุทธศาสตร์สำคัญในการฟื้นฟูและคงไว้ซึ่งคุณค่าทางศาสนาและจริยธรรม (พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย (คงคาไหว), วิเชษฐ์ สันประสิทธิ์กุล , ชวนะ ทองนุ่น ,เจียร ชูหนู และ จรวยพร เหมรังสี,2564)

การสร้างเครือข่ายชุมชนในการตรวจสอบนั้นมีความสำคัญมากในการเชื่อมโยงระหว่างพระสงฆ์และประชาชนในระดับรากหญ้า โดยการให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการจัดตั้งคณะกรรมการที่คอยดูแลและประเมินการปฏิบัติของพระสงฆ์เป็นสิ่งที่ช่วยเสริมสร้างความโปร่งใสในระบบศาสนา การตั้งคณะกรรมการชุมชนเพื่อประเมินการปฏิบัติตามหลักศีลธรรมของพระสงฆ์ไม่เพียงแต่เป็นการตรวจสอบ แต่ยังเป็นการกระตุ้นให้พระสงฆ์มีความระมัดระวังและตระหนักถึงบทบาทของตนในการเป็นแบบอย่างให้กับสังคม ในหลายกรณีชุมชนที่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและดูแลพระสงฆ์ได้สร้างเครือข่ายที่มีการประสานงานระหว่างวัดกับชุมชนท้องถิ่น มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การประชุมหรือการสัมมนาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของพระสงฆ์และการรักษาศีลธรรม ชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาและเสนอแนะการพัฒนาพระสงฆ์ในด้านศีลธรรมได้ ซึ่งช่วยให้การตรวจสอบเป็นไปอย่างยุติธรรมและรัดกุม

การมีบทบาทของประชาชนในการคุ้มครองศีลธรรม

การที่ประชาชนมีบทบาทในการตรวจสอบและคุ้มครองศีลธรรมในหมู่พระสงฆ์เป็นการสร้างความตระหนักในหมู่ประชาชนให้มีความเข้าใจและรับผิดชอบร่วมกันในการรักษามาตรฐานทางศาสนา ในสังคมไทยที่การปฏิบัติตามหลักศีลธรรมถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญสูงสุด พระสงฆ์ในฐานะที่เป็นผู้นำทางศาสนาและจริยธรรมจึงควรได้รับการตรวจสอบและดูแลจากทั้งภาครัฐและประชาชนอย่างเข้มงวด

การให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติของพระสงฆ์และการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเป็นวิธีที่ช่วยเพิ่มความเข้มแข็งให้กับระบบการตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์ และช่วยลดความเสี่ยงจากการกระทำที่ไม่เหมาะสมในหมู่พระสงฆ์ (พระสมพร ธมมกาโม (จุลเอียด)และ อธิเทพ ผาทา,2562)นอกจากนี้การฝึกอบรม

ประชาชนเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างสิ่งที่เป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรมกับสิ่งที่เป็นการปฏิบัติตามหลักศีลธรรมจะช่วยให้ประชาชนสามารถรับรู้และแจ้งเตือนเมื่อมีการกระทำที่ไม่เหมาะสมเกิดขึ้นอีกทั้งยังมีการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกป้องศีลธรรมอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น การตั้งกลุ่มหรือคณะกรรมการในชุมชนที่สามารถเข้าไปตรวจสอบการใช้ชีวิตของพระสงฆ์หรือการปฏิบัติตามคำสั่งศาสนาได้อย่างตรงไปตรงมา

การเสริมสร้างความเข้าใจและความรับผิดชอบในสังคม

เพื่อการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพในการดูแลพระสงฆ์ในด้านศีลธรรม การสร้างความเข้าใจในบทบาทของพระสงฆ์ในสังคมและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญ การจัดเวทีเสวนา การอบรม หรือการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนและจริยธรรมของพระสงฆ์ในสังคมสามารถช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนได้ ในที่นี้การเสริมสร้างความเข้าใจและความรับผิดชอบในสังคมเป็นการเชื่อมโยงทั้งพระสงฆ์และประชาชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมให้มีคุณธรรมและจริยธรรมที่สูงขึ้น หากมีความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องของศีลธรรมและการปฏิบัติของพระสงฆ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลและตรวจสอบกิจกรรมของพระสงฆ์จะเป็นไปได้อย่างราบรื่นและเกิดประโยชน์สูงสุด (พระสมุห์ธัญญพล ธมฺมสโร (พลาเลิศ), พระเมธีธรรมาภรณ์ (ม.ค.บ.), 2566) นอกจากนี้การทำงานร่วมกันระหว่างพระสงฆ์และประชาชนในการดูแลศีลธรรมยังสามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันศาสนาและเสริมสร้างความเชื่อมั่นในสังคมได้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลพระสงฆ์จะทำให้สังคมมีความรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาศีลธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต

สรุป

บทความนี้มุ่งเน้นการศึกษาการปรับปรุงระบบการดูแลพระสงฆ์ในสังคมไทย โดยเริ่มจากการเน้นบทบาทสำคัญของพระสงฆ์ในฐานะผู้เผยแผ่พระธรรมคำสอนและศูนย์รวมจิตใจของคนไทย พระสงฆ์มีบทบาทสำคัญในสังคม ไม่เพียงแต่ในแง่ของศาสนา แต่ยังรวมถึงการส่งเสริมศีลธรรมในชุมชน ปัญหาที่พบในปัจจุบันคือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์บางรูป เช่น การบิดเบือนคำสอน การเรียกรับเงิน หรือการกระทำที่ขัดต่อวินัยสงฆ์ นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลโดยปราศจากการควบคุมที่เหมาะสม ยังอาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดในหมู่ประชาชนและส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์โดยรวมของสงฆ์ในสังคม

ข้อจำกัดของระบบควบคุมในปัจจุบันเป็นหนึ่งในสาเหตุสำคัญที่ทำให้ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้น ระบบที่มีอยู่มีกฎระเบียบที่ยังไม่ครอบคลุมเพียงพอต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เช่น การปรับตัวของพระสงฆ์บางรูปต่อเทคโนโลยีหรือกิจกรรมทางสังคมที่ซับซ้อนมากขึ้น นอกจากนี้การบังคับใช้กฎหมายหรือวินัยสงฆ์ในหลายกรณียังไม่เข้มงวดเพียงพอ การขาดระบบตรวจสอบและกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพทำให้ไม่สามารถป้องกันหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม เพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้แนวทางปรับปรุงระบบควบคุมและดูแลพระสงฆ์ในหลายด้าน โดยเริ่มจากการเสริมสร้างกฎระเบียบที่ชัดเจนและเหมาะสมกับบริบทปัจจุบัน เช่น การออกข้อกำหนดที่เน้นความ

โปร่งใสในกิจกรรมของพระสงฆ์ การจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบเฉพาะกิจเพื่อดูแลและตรวจสอบพฤติกรรมของพระสงฆ์โดยตรง รวมถึงการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและสนับสนุนการบังคับใช้กฎระเบียบอย่างเข้มงวด นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอให้มีการสร้างความตระหนักรู้ในวงกว้างเกี่ยวกับวินัยสงฆ์และพระธรรมวินัย เพื่อส่งเสริมให้พระสงฆ์ปฏิบัติตามหลักคำสอนอย่างถูกต้องและเหมาะสม ในภาพรวม บทความนี้ชี้ให้เห็นว่าการปรับปรุงระบบการดูแลพระสงฆ์ในสังคมไทยเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อรักษาความบริสุทธิ์และศรัทธาที่ประชาชนมีต่อพระพุทธศาสนา การควบคุมที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพไม่เพียงช่วยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน แต่ยังช่วยส่งเสริมเสถียรภาพของศาสนาในระยะยาว และสร้างความมั่นใจแก่ประชาชนว่าพระสงฆ์ยังคงเป็นผู้ชี้นำทางจิตใจที่ควรค่าแก่ความเคารพและศรัทธา

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา. (2540). *คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วยการคณะสงฆ์และการพระศาสนา*. โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมการศาสนา. (2542). *คู่มือพระสังฆาธิการและพระวินยาธิการ*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- ณดา จันทร์สม. (2555). รายงานวิจัยการบริหารการเงินของวัดในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธารทิพย์ ศรีสุวรรณเกศ. (2021). ย้อนรอยคดี 'โง่งผ่านวัด' ปิดช่องโหว่ทุจริต. *TDRI*.
<https://tdri.or.th/2021/03/anti-corruption-temple-frauds/>
- พระครูจริยธรรมานุรักษ์ (วัลลภ จริยธมฺโม). (2563). สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขในการบริหารจัดการที่พัสดุสงฆ์. *วารสารศิลปการจัดการ*, 4(3), 722–782.
- พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย (คงคาไหว), วิเชษฐ์ สีนประสิทธิ์กุล, ชวนะ ทองนุ่น, เจียร ชูหนู, & จรวายพร เหมรังสี. (2564). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการละเมิดเพศเนื่องจากการกระทำความผิดอาญา. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(2), 144–160.
- พระครูศรีสิทธิการโกศล (นิพนธ์ วีรพล), ประมาณเลิศ อัจฉริยปัญญากุล, & วรพจน์ ถนอมกุล. (2021). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับวิธีดำเนินคดีวินัยสงฆ์ตามกฎหมายอาญา มาตรา 11 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วยการลงโทษกรรมการกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาตีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*, 9(3), 23–30.
- พระครูสุธรรมธีรานุยุต, พระครูปลัดชาลิน กตปุญโญ, & พระครูวินัยธรมานะ หิริธมฺโม. (2565). การบริหารงานเชิงพุทธกับบริบทคณะสงฆ์ไทยในปัจจุบัน. *วารสารพุทธนวัตกรรมการและการจัดการ*, 5(2), 158–168. สืบค้นจาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/bim/article/download/257627/174737>

- พระชัย สุนทกาโย (สุขเฉลิม). (2560). แนวทางแก้ไขปัญหาการปกครองคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในอำเภออุษณห์ จังหวัดศรีสะเกษ. *สารนิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระณรงค์ สังขวิจิตร. (2560). การปกครองคณะสงฆ์ไทยปัจจุบัน: ปัญหาและแนวทางแก้ไข. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(1), 27–40. สืบค้นจาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/download/245360/165982>
- พระเทพปริยัติเมธี. (2561). กลยุทธ์การบริหารจัดการองค์กรคณะสงฆ์ในเชิงกระบวนการและผลสัมฤทธิ์. *สารนิพนธ์พุทธศาสตรบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. สืบค้นจาก https://www.mcu.ac.th/directory_uploads/administrator/file_upload/20180807105612_41A234BE-B691-4E19-A100-76BA1D8BC266.pdf
- พระปลัดสมพงศ์ กวีวิโส (हरराधार). (2557). รูปแบบการบริหารจัดการวัดเพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาจันทน์ สิริวัฒน (ผมไผ่), พระครูปริยัติสุวรรณวัฒน์, ภันฑิลา น้อยเจริญ, ทองคำ ดวงจันทร์เพชร, & อภิวัฒน์ พุทธจร. (2564). การบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในศตวรรษที่ 21. *วารสารการพัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่*, 6(6), 372–383. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/article/download/250498/171288>
- พระมหาภาณุ โภณบุญฤทธิ์, ภักดี โพธิ์สิงห์, & ยุภาพร ยุภาศ. (2565). โมเดลการบริหารกิจการในมิติการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 9. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*, 22(1), 93–104.
- พระสมพร ธรรมกาโม (จุลเอียด), & อธิเทพ ผาธา. (2562). การศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมของภิกษุหัวดื้อในพระวินัยปิฎก. *วารสาร มจร พุทธศาสตร์ปริทรรศน์*, 3(1), 94–100.
- พระสมุทรธัญพล ธรรมสโร (ผลาเลิศ), & พระแมนรัตน์ จตมโล. (2566). วิถีการปฏิบัติศรัทธาของประชาชนที่มีต่อพระสงฆ์ไทยและแนวทางการสร้างศรัทธาของพระสงฆ์ในยุคโซเชียล. *วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ*, 6(1), 191–204.
- ไพรัช ธรรมทีโป, สรายุทธ อุดม, & สาคร ธาระที. (2025). พระสงฆ์กับการพัฒนาจิตสำนึกต่อต้านการประพฤติดุจจริตในสังคมไทย. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*, 17(2), 135–145. สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JGSR/article/view/250541>
- สมคิด แสงกล้า. (2564). นโยบายและการบริหารจัดการของคณะสงฆ์ภายใต้สถานการณ์การลดจำนวนพระภิกษุสงฆ์ในปัจจุบัน. *การค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อดุลย์ นุแปงเถา. (2009). การดำเนินการทางวินัยกับพระสงฆ์ที่กระทำผิดวินัย: พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.
2505. *Naresuan University Journal*, 17(3), 287–291.

อาทิตย์ แสงฉวก, ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ, & วินัย ผลเจริญ. (2562). กระบวนการทุจริตในวงการพระพุทธศาสนา.
วารสารมหาจุฬานาครธรรม์, 6(10), 5990–6000.